

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3157/2016. (VII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.552/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és a Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.552/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz bírósági iratokból, valamint az indítványozó előadásából megállapítható előzménye a következő volt.
- [3] Az indítványozó cége közös képviselői feladatokat látott el több társasház részére. A Debreceni Törvényszék előtt 10.P.21.473/2012. szám alatt per volt folyamatban, melyet az indítványozó mint felperes azért kezdeményezett, mert állítása szerint az alperes azt állította róla, hogy sem az indítványozó, sem a cége nem ért „az adófizetési kötelezettséghez”. Erre tekintettel az indítványozó annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez, becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, és kérte az alperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.
- [4] Az elsőfokú bíróság – az indítványozó keresetét elutasító – 10.P.21.473/2012/18. számú elsőfokú ítéletével szemben a felperes elkésetten terjesztette elő a fellebbezését, ezért azt a bíróság hivatalból elutasította, így az ítélet már elsőfokon jogerőre emelkedett.
- [5] Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben perújítást kezdeményezett, melyet 2014. december 30-án adott postára. Perújítási kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésén és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításán túl – továbbra is – az alperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését kérte.
- [6] 1.2. A Debreceni Törvényszék 6.P.21.752/2014/13-I. számú végzésével a perújítási kérelmet mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította.
- [7] Az elsőfokú bíróság végzése indokolásában rámutatott egyrészt arra, hogy az indítványozónak, mint perújító felperesnek a bíróságra 2014. december 31-én érkezett perújítási kérelme elkésettnek minősül. Az indítványozó a határidő elmulasztásának igazolására nyilatkozatot nyújtott be a bíróságra, melyben megbetegedéséből fakadó akadályoztatására hivatkozott. A bíróság az indítványozói nyilatkozatra figyelemmel az indítványozót felhívta az egészségügyi akadályoztatás okiratokkal való igazolására. Az indítványozó által benyújtott egészségügyi dokumentumok alapján a bíróság megállapította, hogy az a határidő elmulasztásának kimentésére nem alkalmas, a perújítási kérelem előterjesztésének határideje 2013. december 21-én lejárt.
- [8] A bíróság megállapította azt is, hogy az indítványozó a perújításra nyitva álló határidőn belül hivatalos ügyeinek intézésében nem volt akadályozva, hiszen éppen a perújításra nyitva álló időtartamon belül is az alapügybeli (10.P.21.473/2012. számon folyt) perhez kapcsolódó bírósági ügyeit – szinte folyamatosan – intézte.
- [9] Végezetül az elkésettség megállapításán túl kimondta a bíróság azt is, hogy a perújítási kérelem egyetlen azt megalapozó okot sem tartalmaz, pusztán a jogerős döntés megállapításait vitatja, így ha nem minősülne elkésettnek, akkor sem állnának meg a perújítás eljárásjogi feltételei.
- [10] 1.3. Az indítványozó fellebbezése folytán eljár Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.552/2015/2. számú végzésében az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Végzése indokolásában az elsőfokú végzésben foglaltakat megerősítve kimondta, hogy a perújítási kérelem elkésett, és nem merült fel olyan körülmény, ami azt indokolta volna,

hogy a perújítási kérelem előterjesztésére nyitva álló 6 hónapos határidőt ne a támadott ítélet jogerőre emelkedésétől kellett volna számítani.

- [11] Megalapozottnak találta a másodfokú bíróság azt is, hogy a perújítási kérelem határidőben történő előterjesztése esetén sem lett volna alkalmas az érdemi elbírálásra, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 260–261. §-ában foglalt feltételeknek nem felelt meg.
- [12] 2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Debreceni Ítéletábla Pkf.I.20.552/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a végzés sérti az Alaptörvény több rendelkezését, így II. cikkét, VI. cikk (1) bekezdését, IX. cikk (4) bekezdését, XII. cikk (1) bekezdését, XVII. cikk (3) bekezdését, XX. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [13] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt sérelmezte, hogy a bíróság a perújítás megengedhetőségének vizsgálata körében a korábban szerinte figyelmen kívül hagyott bizonyítékokat nem tekintette új ténynek. Kifogásolta azt is e körben, hogy az alapperben a bíróság a tényállítást és az értékítéletet összekeverte, ezt pedig a perújítás során a személyiségi jogsérelem bizonyítékaként el kellett volna fogadni.
- [14] A foglalkozás szabad megválasztásához, a vállalkozáshoz és a tisztességes munkafeltételekhez való jog, valamint az emberi méltóság sérelmére hivatkozva előadta, hogy szerinte törvénytelenül váltották le közös képviselői megbízásából, és az ellene korábban indított perrel ellehetetlenítették a további munkavállalási lehetőségeit, hiszen ennek következtében máshonnan sem kapott közös képviselői megbízást.
- [15] A tisztességes eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való joga sérelmét abban látja, hogy a bíróság nem tett eleget a tényállás felderítésére vonatkozó kötelezettségének, és a bizonyítékokat kellő mértékben nem vette figyelembe. Így például figyelmen kívül hagyta a bíróság azt is, hogy az önkormányzati adóhatóság az indítványozót akadályozta közös képviselői eljárásában, és nem adott ki számára bizonyos információkat, a bíróság viszont az adóhatóságot nem kereste meg. Az indítványozó szerint ha a bíróság megfelelően járt volna el, az ítélete kedvezőbb lett volna. A tisztességes eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való joga azért is sérül, mert a perújítás megengedhetősége kérdésében a bíróság egy dokumentum alapján döntött, ugyanakkor például tanúk meghallgatását elmulasztotta, ami az indítványozó szerint egyébként elvárható lett volna.
- [16] 2.2. Hiánypótlásra történt felhívását követően az indítványozó kérelmét kiegészítette: ismételten hivatkozott arra, hogy a bíróságnak a tényállításra és értékítéletre vonatkozóan a 10.P.21.473/2012/18. számú ítéletben tett megállapítása helytelen. A bíróság szerinte véleményként értékelte az alperes olyan megállapítását, mely tényállításnak tekintendő, így sérült az emberi méltósága és az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése.
- [17] Az indítványozó szerint a támadott végzés indokolása azt állította, hogy a 10.P.21.473/2012/18. számú ítélet elleni fellebbezése elkésztett. Az indítványozó szerint ezzel szemben a fellebbezés nem késztetett el, ezzel kapcsolatban a pártfogó ügyvéd igénybe vételére vonatkozó jogosultságára és az ebből eredő késedelemre hivatkozott.
- [18] Vitatta azt is, hogy a perújítási határidőt elmulasztotta, e körben utalt az objektív és szubjektív határidőkre. Szerinte mivel a bíróság ezt figyelmen kívül hagyta, sérült a tisztességes eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való joga.
- [19] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [20] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [21] 4. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem befogadható.
- [22] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak.
- [23] Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó hivatkozást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; megjelölte a Debreceni Ítéletábrá Pkf.I.20.552/2015/2. számú végzését, melyet alaptörvény-ellenesnek tart [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, így az Alaptörvény II. cikkét, VI. cikk (1) bekezdését, IX. cikk (4) bekezdését, XII. cikk (1) bekezdését, XVII. cikk (3) bekezdését, XX. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő a bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [24] 4.2. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) illetve e) pontja ugyanakkor a határozott kérelem további feltételeként megköveteli, hogy az indítványozó egyrészt adja elő az Alaptörvényben biztosított joga sérelme lényegét, másrészt indokolja, hogy a bírói döntés az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseit miért és mennyiben sérti.
- [25] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben a következőket állapította meg.
- [26] Az indítványban előadott indokolás túlnyomó része az alapügyben született, jelen alkotmányjogi panasszal nem támadott elsőfokon jogerőre emelkedett 10.P.21.473/2012/18. számú ítélet – alkotmányjogilag nem értékelhető – tartalmi kritikája. Az indítványozó az ítélet alkotmányossági vizsgálatát nem kérte, ugyanakkor az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény II. cikkével, VI. cikk (1) bekezdésével, IX. cikk (4) bekezdésével, XII. cikk (1) bekezdésével, XVII. cikk (3) bekezdésével, XX. cikk (1) bekezdésével összefüggésben felvetett aggályok ehhez az ítélethez kapcsolódnak. Az elsőfokon jogerőre emelkedett ítélet alkotmányosságát azonban az Alkotmánybíróság erre vonatkozó kifejezett kérelem hiányában sem vizsgálhatná: egyrészt az ítéletet az indítványozó 2013. június 5-én vette kézhez, vagyis az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő nyilvánvalóan eltelt, így a panasz elkésett; másrészt pedig mivel az ítélet elleni fellebbezés elkésett, a jogorvoslat nem tekinthető e vonatkozásban kimerítettnek.
- [27] 4.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekben túl megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a perújítás megengedhetősége kérdésében hozott végzést helybenhagyó Pkf.I.20.552/2015/2. számú végzésre vonatkozóan nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a végzés miért ellentétes az Alaptörvény tisztességes hatósági, illetőleg bírósági eljárásra vonatkozó rendelkezéseivel. Az indítványozó a hiánypótlásra való felhívásra adott válaszában sem adott elő releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást arra vonatkozóan, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését a bírói döntés miért és mennyiben sérti, a panaszban előadott aggályok a bizonyítékok bírói mérlegelésével és értékelésével, az azokból levont következtetésekkel összefüggésben merültek fel.
- [28] 4.4. Az indítványozó által a tisztességes eljárás körében előadott érveivel összefüggésben az Alkotmánybíróság – állandó gyakorlatának megfelelően – a jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelm orvoslása eszközének [...]” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [29] Az Alkotmánybíróság a fentiekben túl megjegyzi: az indítványozó által részletes indokolás nélkül hivatkozott Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem a bírósági eljárásokra, hanem a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozik, a tisztességes bírósági eljárás követelményét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése fogalmazza meg. Ennek megfelelően a XXIV. cikk a támadott bírói döntéssel nem hozható alkotmányjogilag értékelhető összefüggésbe.

- [30] 4.5. A jogorvoslathoz való joggal összefüggésben előadottak tekintetében az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg: az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmének pusztá állításán és az alaptörvényi rendelkezés ismertetésén túl az indítványozó a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben sem adott elő értékelhető indokolást arra nézve, hogy a támadott végzés e jogot miért és mennyiben sérti. Az Alkotmánybíróság szerint az eljáró bíróságok mind a perújítás megengedhetősége tárgyában hozott – az indítványozó által egyébként nem támadott – végzésben, mind az azt helybenhagyó végzésben részletesen indokolták, miért nincsen helye a perújításnak.
- [31] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog követelménye mindenkinek jogot biztosít arra, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében a rendkívüli jogorvoslat nem tekinthető az alkotmányos jogorvoslathoz való jog részének [például: 3242/2015. (XII. 8.) AB végzés]. Erre tekintettel a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatban felvetettek egyébként sem hozhatók összefüggésbe az Alkotmánybíróság ezen alapvető joggal kapcsolatos álláspontjával.
- [32] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: az Alkotmánybíróságnak ezen túlmenően nem feladata, hogy az indítványozó által felsorolt érveket és alaptörvényi rendelkezéseket „összepakosítsa”, és ily módon következtesse ki az indítványozó által előadottakból azt, hogy az indítványozó mely alaptörvényi rendelkezés sérelmét milyen indokokra alapítva kéri.
- [33] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)*, illetve *e)* pontjaiban foglalt feltételeknek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. július 11.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/488/2016.

